

Den Haag

ADVIEZEN – Welstands- en Monumentencommissie 2

Gemeente Den Haag, 2 maart 2022

Locatie:

Videoconferentie

Aanwezig:

Karen van Vliet

Plaatsvervangend voorzitter

Joris Molenaar

Lid

Olivier Graeven

Lid

Secretaris:

Karen Heijne

Sander van der Ven

B. INGEKOMEN BOUWPLANNEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Cornelis van der Lijnstraat 59

Wcie 20220302/202201327

Bouwen: het vergroten van de woning Cornelis van der Lijnstraat 59 door het maken van een dakopbouw met dakterras en daktuin.

Niet akkoord

Het bouwplan wordt getoetst aan de Welstandsnota

De commissie kan zich een dakopbouw met de gekozen hoofdopzet met setback aan de voor- en achterzijde op deze woning voorstellen, maar kan op onderdelen van de architectonische uitwerking niet met het ontwerp instemmen.

De commissie constateert dat er aan de overzijde van de straat op nummer 90 een dakopbouw met setback gerealiseerd is. Deze dakopbouw heeft een grotere setback, maar dit hoeft – vanwege de aanwezigheid van een dakterras aan de overzijde - niet exact overgenomen te worden. De commissie stelt voor de achterzijde van de schoorsteen als lijn aan te houden voor de voorzijde van de opbouw. Voor de buitenruimte aan de achterzijde geeft de commissie de suggestie mee om de achtergevel van de opbouw wellicht in lijn te houden met het terugliggende deel van het bestaande pand en de gevel niet recht, maar met een inspringing voor de buitenruimte uit te voeren. De gevelindeling met grote pui aan de voorzijde acht de commissie atypisch. De pui is te horizontaal geled en buiten proportie in relatie tot het bestaande pand. De indeling dient beter afgestemd te worden op het ritme en formaat van de openingen in de onderliggende gevel. Een geveltekening van de mogelijk toekomstige situatie, waarbij dit opbouwprincipe over het gehele blok wordt toegepast is nodig ter beoordeling van de gevelcompositie.

Het voorstel om zink toe te passen als gevelbekleding acht de commissie voorstelbaar, zij kan echter niet instemmen met de vormgeving en voorgestelde detaillering. De opbouw komt op deze wijze los van het bestaande pand terwijl het juist een geheel moet vormen en zich moet hechten aan de onderliggende bebouwing. Bij de uitwerking vraagt de commissie het zink door te laten lopen tot de bovenzijde in plaats van het toepassen van een boeideel. En in het algemeen vraagt zij de detaillering van het zink beter af stemmen en in verhouding te brengen met het onderliggende pand.

Als mogelijk alternatief suggereert de commissie de toepassing van metselwerk of keramische steenstrips (gezaagde steen) toe te passen. Uitgevoerd conform de bestaande gevel, namelijk met hetzelfde type en kleur steen, hetzelfde type en kleur voeg, en hetzelfde metselverband.

2 Deimanstraat 70

Wcie 20220302/202123167

Bouwen: het veranderen van de woning Deimanstraat 70 door het maken van een extra bouwlaag met 2 nieuwe woningen.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Eerder kon de commissie zich een dakopbouw op deze architectonische eenheid voorstellen en heeft zij ingestemd met de hoofdvorm met een (voor)schild. Zij kon echter niet instemmen met de architectonische uitwerking.

De onderhavige opbouw is de eerste op deze architectonische eenheid en daarmee leidend voor toekomstige initiatieven. De voorgestelde aanpassingen lossen de eerder genoemde bezwaarpunten zorgvuldig op. Het mogelijke toekomstbeeld van de gehele architectonische eenheid is in beeld gebracht. Hiermee is inzichtelijk gemaakt dat de (neutrale) positie en de afmeting van de dakkapellen in relatie tot de onderbouw nu passend zijn. Dit geldt voor zowel de voor- als achtergevel. De hellingshoek van 70° van het schild is in het aangepaste plan correct getekend. De eerder geconstateerde incongruenties tussen de details en de doorsnede zijn aangepast.

3 Goudenregenstraat 178

Wcie 20220302/202122548

Bouwen: het vergroten van de woning Goudenregenstraat 178 door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Ten opzichte van het op 26 januari 2022 beoordeelde ontwerp is de indeling van de voorgevel van de dakopbouw gewijzigd. In de gevel zijn nu twee vensters getekend, in hoogte verschillend en zonder relatie met de onderliggende architectuur. De commissie beoordeelt deze wijziging als een achteruitgang van het ontwerp. De dakopbouw is geen passende nieuwe beëindiging en wordt geen onderdeel van de bestaande bebouwing.

De commissie herhaalt haar eerdere opmerking dat de bijzondere architectuur een andere ontwerpbenadering vraagt dan standaard. Daarbij is een reactie op het ensemble (Goudenregenstraat, Goudenregenplein en Goudsbloemlaan) waarvan het individuele pand deel uitmaakt belangrijk. De dakopbouw is nl. niet alleen een toevoeging aan het pand, maar ook aan het ensemble. Binnen dit ensemble is Goudenregenstraat 178-182 een onderdeel of voortzetting van het 'hoofdvolume' aan het Goudenregenplein.

De commissie herhaalt haar uitnodiging voor een collegiaal overleg.

4 Hanenburglaan 246

Wcie 20220302/202200825

Bouwen: het vergroten van de woning Hanenburglaan 246 door het maken van een dakopbouw met dakterras.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie constateert dat het aangepaste ontwerp voor een extra bouwlaag aansluit bij de eerder op dit ensemble – Hanenburglaan 198 – geaccordeerde dakopbouw. De architectonische uitwerking wijkt echter op te veel en te belangrijke onderdelen af.

De opbouw moet vrij blijven van de portiek, zodat de portiek als lager volume herkenbaar blijft, zoals bij nummer 198. De voorgevel van de dakopbouw is niet gedetailleerd. Aandachtspunten daarbij zijn voldoende negge en 'metselwerk' met een maatvoering, textuur, kleur, verband en voeg als de onderliggende bestaande architectuur. Belangrijk is ook het verschil tussen de dakranden en de materialisering en detaillering daarvan. Volkernbeplating beoordeelt de commissie als te laagwaardig, rockpanel is mogelijk, mits naadloos uitgevoerd. De commissie mist een specificatie van de kleur van de puien en de dakranden.

Op de doorsnedetekening is een onjuist hoogte van de bestaande bebouwing aangegeven. De dakopbouw moet in maatvoering aansluiten bij de opbouw op Hanenburglaan 198.

5 Kepplerstraat 166

Wcie 20220302/202124177

Bouwen/Cultuurhistorie: het vergroten van de bovenwoning Kepplerstraat 166 door middel van een dakopbouw met dakterras.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de gebiedsaanduiding 'Overige zone – Gemeentelijk beschermd stadsgezicht'.

De wand waar Kepplerstraat 166 een onderdeel van is, bestaat uit verschillende architectonische eenheden die overeenkomen in hoofdopzet: drielaags met een forse, opvallende kroonlijst. Eerder is op Kepplerstraat 154-156 een dakopbouw geaccordeerd.

De op nummer 166 voorgestelde dakopbouw wijkt op belangrijke punten af van de opbouw op nummer 154-156.

In plaats van een kapverdieping met dakkapellen aan vier zijden is sprake van een ondiepe aanzet van een kapverdieping, die overgaat in een opbouw met rechte gevels. De opbouw moet aan de voorzijde en aan de beide zijkanten een volwaardig dakschild hebben. Daaraan kunnen dakkapellen met een passende vormgeving worden toegevoegd. In de zijdakschilden moeten deze dakkapellen los blijven van de nok. Een ander belangrijk verschil is de aanzet van de dakschilden. Deze moeten, zoals bij nummer 154-156, hun voet hebben ter plaatse van het bestaande platte dak. De dakschilden moeten worden beëindigd met nokvorsten in plaats van een chaperonpan.

Aan de achterzijde is een terras mogelijk en ook een rechte gevel, maar binnen de contour van de kapverdieping. Voor de afwerking van die contour vraagt de commissie een bij de bestaande architectuur passende oplossing.

Het hekwerk rondom het terras is op verschillende manieren getekend. Onbehandelde wrc delen passen niet bij de bestaande architectuur. De commissie vraagt een opvallend spijlenhek in een gedekte kleur.

6 Kranenburgweg 12A

Wcie 20220302/202119842

Bouwen/Cultuurhistorie: het vergroten van de woning Kranenburgweg 12A door het maken van een dakopbouw met dakterras.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Eerder kon de commissie niet instemmen met het hoofdvolume en de architectonische uitwerking. Er zijn eerder meerdere varianten aan de commissie voorgelegd, maar ook met het onderhavige voorstel kan de commissie niet instemmen.

Het pand ligt in het Rijks beschermde stadsgezicht Statenkwartier, waarbij zowel de voor- als achtergevel vanaf het openbare gebied goed zichtbaar zijn. Het uitgangspunt voor het bouwen binnen een beschermd stadsgezicht gaat uit van behoud en herstel. Vanuit het bestemmingsplan kan een toevoeging worden gedaan, maar het toegevoegde mag geen afbreuk doen aan de cultuurhistorische waarde.

Kenmerkend voor de bebouwing aan de Kranenburgweg zijn de gevarieerde gevel- en daklijn en de kleine schaal van individuele panden met accenten zoals balkons en balustrades. Die waardevol en kenmerkend zijn. Deze schaal dient te worden gerespecteerd.

Oorspronkelijk stond boven op het opgetrokken geveldeel een bakstenen balustrade. De commissie pleit voor het terugbrengen hiervan. Het bestaande schilddak geeft bij dit pand – en mogelijk in de toekomst met het tweelingpand ernaast – een aanzet om het dak te verhogen met een nieuwe verdieping. De twee panden dienen als eenheid beschouwd en behandeld te worden, waarbij de oorspronkelijke gootlijn dient te worden gehandhaafd. Hetzelfde geldt voor de achtergevel. De opbouw dient aan de linkerzijde met een dakschild met dezelfde hellingshoek als de voorzijde te worden beëindigd, aan de rechterzijde ontstaat juist een rechte wachtgevel voor een mogelijk toekomstige aansluiting met het buurpand. De aansluiting met de burenen dient zorgvuldig te gebeuren. De kap zelf dient ten behoeve van de eenheid niet te veel onderbrekingen te hebben. Dakkapellen zijn dan ook niet voorstelbaar. Openingen kunnen door middel van dakvensters worden gecreëerd. Door het hierboven genoemde terugplaatsen van de bakstenen balustrade is daarachter mogelijk een openslaande dubbele deur voorstelbaar.

Bij de achtergevel constateert de commissie dat op de 1e verdieping de oorspronkelijke buitenruimte in het verleden is dichtgezet. Voor de leesbaarheid van de architectuur van het pand en die van de omgeving pleit de commissie ervoor het karakter van dit geveldeel als een serre of veranda intact te laten en de gevel hier niet met metselwerk in te vullen.

Voor de afwerking van het schild gaat de commissie akkoord met natuurleien.

Voor het flauwere dakdeel pleit de commissie voor het toepassen van zink. Voor de nu platte afdekking van de dakkapellen aan de achterzijde adviseert de commissie om deze schuin uit te voeren om goed en op een logische wijze aan te kunnen sluiten op de dakhelling van het opgetrokken schild. Ten aanzien van de detaillering merkt zij op dat de kozijnen met een blokprofiel dienen te worden uitgevoerd.

7 Menkemastraat 54

Wcie 20220302/202104599

Bouwen: het vergroten van de woning Menkemastraat 54 door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De woning Menkemastraat 54 maakt deel uit van een hoogwaardig ensemble aan weerszijden van de straat. Een extra bouwlaag op deze individuele woning moet ontworpen worden vanuit het ensemble.

Informatie over en een analyse van het ensemble ontbreken geheel. Een beoordeling of het voorstel zich verhoudt tot dat ensemble is daarom onmogelijk.

De commissie pleit ervoor de architect van de bestaande bebouwing te betrekken bij deze ontwerpogave.

8 Pansierstraat 51

Wcie 20220302/202201250

Bouwen: het veranderen van de gevel van de woning Pansierstraat 51 en het plaatsen van een dakopbouw op de eerste verdieping en het maken van een dakterras op de tweede verdieping.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie kan in beginsel instemmen met een uitbreiding van de eerste verdieping aan de achterzijde en een terras daarboven. Zij spreekt haar waardering uit voor het zorgvuldig uitgewerkte ontwerp, maar maakt bezwaar tegen het concept: het doorzetten van de bestaande architectuur.

De bebouwing in dit deel van Scheveningen is zeer divers. Het huidige beeld van de Symonszstraat wordt bepaald door een variatie aan functies, hoogtes en architectuurstijlen. Binnen dit beeld is de getrapte achterzijde van Pansierstraat 51 belangrijk.

De getrapte gevel zou behouden moeten blijven, inclusief de dakranden. Daaraan kunnen het voorgestelde volume en een dakterras worden toegevoegd, maar als invulling. De gevel moet iets terug liggen. Een passende maat is de zichtbare diepte van de voorgevel van Symonszstraat 40A. De nieuwe gevel en de balustrade van het terras

zouden als één element moeten worden ontworpen, in een ander materiaal dan het bestaande metselwerk.

Vooruitlopend op een nieuw concept en ontwerp geeft de commissie aan dat ventilatievoorzieningen verholten moeten worden opgelost.

9 Perenstraat 36

Wcie 20220302/202200758

Bouwen: het vergroten van de woning Perenstraat 36 door het maken van een dakopbouw en het maken van een dakterras.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Het blok waar Perenstraat 36 een onderdeel van is, is samen met de bebouwing rond het plein (Perenstraat 7-95) een architectonische eenheid. Op deze eenheid zijn eerder dakopbouwen geaccordeerd. De nu voor nummer 36 voorgestelde sluit daar in hoofdvorm op aan, maar wijkt op onderdelen af. Bijvoorbeeld de schoorstenen als dragers van de voorgevel ontbreken. Omdat Perenstraat 36 zich in een andere blok bevindt, is een zekere afwijking van de eerdere dakopbouwen mogelijk, maar de hoofdvorm en de beeldbepalende onderdelen moeten gelijk zijn.

De commissie begrijpt de indeling van de achtergevel niet. De relatie met de onderliggende gevel is, ook door het ontbreken van een totaalbeeld, onduidelijk. Daarnaast mist de commissie specificaties van de toe te passen kleuren.

10 Pletterijstraat 150B

Wcie 20220302/202124337

Bouwen: het vergroten van de woning Pletterijstraat 150B door middel van een extra bouwlaag en het realiseren 2 extra bouwlagen daarbovenop ten behoeve van een extra woning (totaal 3 bouwlagen).

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Het voorgestelde plan is eerder als beginselplan door de commissie geaccordeerd. De afwijkende invulling vormt een zelfstandige eenheid binnen het blok en is passend op deze plek. De enkele opmerkingen die als kanttekening bij het beginselplan werden geplaatst zijn ter harte genomen en zorgvuldig aangepast. De materialisering van de mosgroene en zwarte stenen is voldoende inzichtelijk gemaakt met specificaties en beelden van de bemonstering. De commissie spreekt haar complimenten uit voor dit plan met 'een schreeuwende terughoudendheid'.

11 Spieringdam 2 en 4

Wcie 20220302/202122330

Bouwen (beginselaanvraag): het vergroten van de woningen met kantoor Spieringdam 2 en 4 door het maken van een dakopbouw en een tuindeur op de begane grond.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Voor een beoordeling van deze beginselaanvraag is meer informatie nodig. Het pand is een hoekpand, de kop van de woningen aan de Spiegelkarpersingel. Daarnaast werkt het met de pendant aan de andere zijde van de Spieringdam als een van de entrees van deze wijk. (Een analyse van) deze context moet de basis zijn voor een ontwerp voor een extra bouwlaag op dit pand. Daarbij zijn tekeningen van de zijgevel – feitelijk de voorgevel – onontbeerlijk.

12 Van Boetzelaerlaan 202

Wcie 20220302/202122624

Bouwen/Cultuurhistorie: het veranderen en vergroten van de woning Van Boetzelaerlaan 202 door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

De commissie kan in beginsel instemmen met een extra bouwlaag met een voorschild en een zijschild met leien gedekt. Dit materiaal past bij deze architectuur, maar de afwijking van de rode kappen zorgt er daarnaast voor dat de oorspronkelijke opzet van de als eenheid ontworpen rij Van Boetzelaerlaan 192-284 herkenbaar blijft.

De uitwerking van deze hoofdvorm is echter onvoldoende. Het grootste deel van de zijgevel is geen dakschild, maar een dakkapel achter een grijze schoorsteen. Schoorstenen horen bij deze architectuur van metselwerk te zijn en de zijgevel van de opbouw moet zijn geheel een dakschild zijn.

In de achtergevel is (de contour van) het dakschild niet zichtbaar, waardoor de schaal en de opzet van de bebouwing onherkenbaar wordt. De achtergevel met daarin een zichtbaar zijdakschild zou in metselwerk moeten worden uitgevoerd, passend bij deze architectuur.

De dakkapellen in het voordakschild zijn te verticaal. De maat en de verhoudingen sluiten niet aan bij de onderliggende gevel. De zijwangen moeten in zink worden uitgevoerd en de dakrand moet aansluiten bij de bestaande architectuurstijl.

De commissie mist horizontale detaillering van de dakkapellen en mist een gespecificeerde kleurstelling.

Karen van Vliet

Plv. voorzitter Welstands- en Monumentencommissie